

P.Z. br. 167

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-12/59
URBROJ: 50301-04/32-25-6

Zagreb, 9. listopada 2025.

Hs**NP*012-01/25-01/2*50-25-4**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA	
65 - HRVATSKI SABOR	
9 9 - 10 - 2025	
012-01/25-01/2	65
50-25-4	- -

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (predlagateljice: Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 012-01/25-01/2, URBROJ: 65-25-3, od 3. srpnja 2025.

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o izmjenama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (predlagateljice: Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor (u daljnjem tekstu: Prijedlog zakona), koji su predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijele Anka Mrak-Taritaš i Dalija Orešković, zastupnice u Hrvatskome saboru (u daljnjem tekstu: Predlagateljice), aktom od 2. srpnja 2025., iz sljedećih razloga:

Prijedlogom zakona predlaže se u članku 20. Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“, br. 116/99., 109/00. – vjerodostojno tumačenje, 53/03., 44/06., 19/07., 20/09. – vjerodostojno tumačenje, 145/10., 24/11., 93/11. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 19/15., 104/15. – Odluka i Rješenje Ustavnog suda Republike Hrvatske i 98/19.; u daljnjem tekstu: Zakon), izmijeniti stavak 3. na način da političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redoslijed na njima istaknutih kandidata, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama te u skladu s odredbama članka 21.a Zakona.

Nadalje, Prijedlogom zakona predlaže se u članku 21.a Zakona, izmijeniti stavak 2. na način da je lista za izbor zastupnika u skladu s načelima iz stavka 1. toga članka ako je na listi najmanje 40 % pripadnika podzastupljenog spola te ako su žene i muškarci na listi istaknuti naizmjenice (tzv. „zip sustav“), a lista na kojoj nije zastupljeno najmanje 40 % pripadnika podzastupljenog spola i na kojoj žene i muškarci nisu istaknuti naizmjenice nije pravovaljana.

U obrazloženju Prijedloga zakona, Predlagateljice, između ostalog, smatraju kako se izmjenama Zakona, želi osigurati da se propisane kvote za podzastupljeni spol uistinu i poštuju te da se također osigura, ne samo prisutnost na listama, nego i izbor podzastupljenog spola u Hrvatski sabor. Stoga predlažu uvođenje „zip sustava“, odnosno par-nepar modela prema kojem je svaka druga osoba na listi suprotnog spola te da se propiše da liste koje nemaju 40 % podzastupljenog spola i „zip sustav“ nisu pravovaljane.

Vezano za prethodno navedeni Prijedlog zakona, Vlada Republike Hrvatske ističe sljedeće:

Uvodno se ukazuje na odredbu članka 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske; u nastavku teksta: Ustav), prema kojoj su, između ostalog, jednakost, ravnopravnost spolova, vladavina prava i demokratski višestranački sustav najviše vrednote ustavnog poretka Republike Hrvatske i temelj za tumačenje Ustava.

Nadalje se ukazuje i na ustavnu odredbu sadržanu u članku 14. Ustava, prema kojoj među ostalim svatko ima prava i slobode neovisno o spolu, kao i na odredbe članka 6. Ustava, sukladno kojima je osnivanje političkih stranaka slobodno, a unutarnje ustrojstvo političkih stranaka mora biti sukladno temeljnim ustavnim i demokratskim načelima.

Zakonom se, između ostalog, uređuju pitanja koja se odnose na kandidiranje na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor.

Pravo predlaganja stranačkih lista za izbor zastupnika u Hrvatski sabor, sukladno članku 20. Zakona, imaju sve političke stranke registrirane u Republici Hrvatskoj na dan stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora za izbor zastupnika u Hrvatski sabor. Listu za izbor zastupnika u Hrvatski sabor može samostalno predložiti jedna politička stranka, te dvije ili više političkih stranaka (koalicijska lista). Političke stranke samostalno utvrđuju svoje stranačke liste i redoslijed na njima istaknutih kandidata, na način predviđen statutom političke stranke, odnosno u skladu s posebnim statutarnim odlukama.

Nadalje, člankom 21. Zakona, propisano je da birači predlažu kandidacijske liste na temelju pravovaljano prikupljenih potpisa, dok je za pravovaljanost prijedloga liste izborne jedinice za izbor zastupnika potrebno prikupiti najmanje 500 potpisa birača.

Člankom 21.a Zakona, propisano je da su prilikom utvrđivanja i predlaganja stranačkih lista i neovisnih lista za izbor zastupnika u Hrvatski sabor predlagatelji dužni poštovati načelo ravnopravnosti spolova i voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na listama, a lista za izbor zastupnika u skladu je s navedenim načelima ako je na listi najmanje 40 % pripadnika svakog spola.

Imajući u vidu prethodno navedene odredbe Ustava i Zakona, Vlada Republike Hrvatske smatra kako se njima na odgovarajući način jamči ravnopravnost spolova prigodom kandidiranja na izborima za zastupnike u Hrvatski sabor pritom poštujući pravo na slobodno političko djelovanje zajamčeno Ustavom i autonomiju političkih stranaka, odnosno birača kada predlažu kandidacijske liste na tim izborima.

Dodatno Vlada Republike Hrvatske ističe kako je upravo radi postizanja ravnopravnosti spolova kod kandidiranja, između ostaloga, i na izborima za Hrvatski sabor, člankom 35. Zakona o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, br. 82/08., 125/11., 20/12. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 69/17.), propisano da će se političke stranke i drugi ovlašteni predlagatelji koji prilikom predlaganja lista kandidata/kinja za izbor zastupnika u Hrvatski sabor ne poštuju načelo ravnopravnosti spolova utvrđeno člankom 15. toga Zakona i ne vode računa o uravnoteženoj zastupljenosti žena i muškaraca na izbornim listama sukladno članku 12. istoga Zakona, kazniti za prekršaj novčanom kaznom.

Slijedom navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da Prijedlog zakona o izmjenama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor ne prihvati.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim mišljenjem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damira Habijana i državne tajnike Sanjina Rukavinu, Vedranu Šimundžu Nikolić, Fadilu Bahović i Ivana Crnčeca.

 PREDsjedNIK
mr. sc. Andrej Plenković